



РЕПУБЛИЧКИ ПЕДАГОШКИ ЗАВОД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ЗБИРКА ЗАДАТАКА
ОБЈЕКТИВНОГ ТИПА ИЗ

СРПСКОГ ЈЕЗИКА

ЗА УЧЕНИКЕ ПЕТОГ РАЗРЕДА
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ



2025.



РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ
РЕПУБЛИЧКИ ПЕДАГОШКИ ЗАВОД
Милоша Обилића 39 Бањалука, Тел/факс 051/430-110, 430-100;
e-mail: pedagogski.zavod@rpz-rs.org

ЗБИРКА ЗАДАТАКА ОБЈЕКТИВНОГ ТИПА ИЗ **СРПСКОГ ЈЕЗИКА**

ЗА
УЧЕНИКЕ 5. РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ШКОЛСКА 2024/2025. ГОДИНА

Поштовани наставници!

Републички педагошки завод Републике Српске врши спољашњу провјеру постигнућа ученика из српског језика у петом разреду с циљем утврђивања нивоа остварености исхода учења дефинисаних Наставним планом и програмом за Српски језик.

Циљ спољашње провјере није вредновање рада појединих школа, наставника или ученика, већ цијеловито сагледавање квалитета наставе српског језика изражен кроз остварени ниво постигнућа ученика.

Збирка задатака објективног типа из српског језика омогућава наставницима да се упознају са различитим нивоима и типовима задатака, те да код ученика подстичу и развијају вјештину рјешавања разноврсних задатака.

Добијени подаци о нивоу постигнућа ученика, могу бити подстицај да реалније сагледате и унаприједите сопствену наставну праксу с циљем да ученици на што већем нивоу остваре исходе учења и стекну функционална знања.

Задаци у Збирци произилазе из наставних програма за српски језик. Тачније, задаци су конструисани на основу исхода учења који су дефинисани у наставним програмима свих разреда у разредној настави а који се могу провјеравати низом задатака објективног типа.

Задацима објективног типа обухваћене су све четири наставне области које су дефинисане Наставним планом и програмом за Српски језик за 5. разред.

У Збирци су задаци различитог нивоа сложености као и различитих типова (вишеструког избора, алтернативног избора (типа тачно - нетачно, да - не), допуњавања, повезивања и кратких одговора). На сличан начин биће дефинисан низ задатака објективног типа којима ће се вршити спољашња провјера постигнућа ученика из српског језика.

Желимо вам срећан и успјешан рад!



1. Означи слово испред тачног одговора.

- а) Мој матерњи језик је српски језик и он има 29 гласова.
- б) Мој матерњи језик је српски језик и он има 30 гласова.
- в) Мој матерњи језик је српски језик и он има 31 глас.

2. Означи слово испред тачног одговора.

- а) У српском језику све гласове дијелимо на сугласнике и самогласнике.
- б) У српском језику све гласове дијелимо на кратке и дуге самогласнике.
- в) У српском језику све гласове дијелимо на кратке и дуге сугласнике.

3. У datoј ријечи означи квадратић у којем се налази самогласник.

К	Љ	У	Ч
---	---	---	---

4. У datoј ријечи означи квадратић у којем се налази сугласник.

А	Н	А
---	---	---

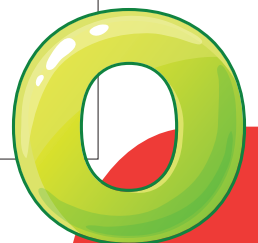
5. Из ријечи ЕЛЕКТРИЧАР издвој самогласнике.

6. Из ријечи ЛОКОМОТИВА издвој сугласнике.

7. Дате ријечи допуни словом које ће им промијенити значење.

На примјер: нос, ноћ, нов, ној, нож.

___оса, ___оса, ___оса, ___оса, ___оса.



Н

Д

8. Промијени значење сљедеће ријечи тако што ћеш промијенити само једно слово у средини ријечи.

Р У Д А _____

9. Промијени значење сљедеће ријечи тако што ћеш промијенити само једно слово на крају ријечи.

З Л А Т А Н _____

10. Препиши писаним словима латинице сљедеће реченице:

Често кажем: причала ми мати. Иначе, не знам како бих другчије и могао да почнем причу.
У ствари, препричавам све оно што сам давно, давно, кад сам био дијете, чуо од своје мајке.

11. Напиши слова која се у латиници пишу комбинацијом два знака – слова.

12. Правилно поредај редосљед датих ријечи тако да добијеш реченицу.

да млијeko се сам кува ставила

13. Од датих ријечи напиши реченицу.

приче Босоноги причао је необичне.

14 Наведене реченице по значењу су:

Повежи линијом одговарајуће парове:

Митар и Ана свирају виолину.
Уроше, не шарај по клупи!
Када ћемо ићи у биоскоп?
Баш је лијепа ова ружа!

заповједна
упитна
узвична
обавјештајна



15. Сљедећу реченицу напиши у одричном облику.

Марко слуша радио.

16. Прочитај сљедећу реченицу и означи слово испред тачног одговора.

Школски другови Јован, Алекса и Милош играју баскет на улици.

- а) Ова реченица је по значењу упитна, по облику потврдна, по саставу проста.
- б) Ова реченица је по значењу изјавна, по облику потврдна, по саставу сложена.
- в) Ова реченица је по значењу изјавна, по саставу проста проширена, по облику потврдна.

17. На крају сваке дате реченице стави одговарајући знак интерпункције (. ! ?), а затим одреди њихово значење и облик.

Реченице	Значење	Облик
Хоћете ли поново доћи у нашу школу	_____	_____
Не газу траву у школском дворишту	_____	_____
Много волим да једем чоколаду	_____	_____

18. Повежи линијама дате реченице са одговарајућим знаковима интерпункције.

Посјетићу ујака и ујну за вријеме распуста	?
Шта си ноћас сањао	.
Горане, спорије вози бицикл	!
Звонило је	!

19. Реченицу „Да ли је Мајина тетка сашила нову сукњу?“, напиши у изјавном одричном облику.

20. Наведене реченице по саставу су:

Повежи линијом одговарајуће парове.		Врсте реченица:
Павле је помиловао напуштеног пса.	* * *	проста
Ријека је чиста.	* * *	сложена
Стриц Ранко орезује воћке и тихо пјевуши.	* * *	проста проширена





21. Пажљиво прочитај сљедећу реченицу. Означи ријечи којима је проста реченица проширена.

Ждријебе се радосно игра на ливади.

22. Пажљиво прочитај сљедећу реченицу. Означи ријечи којима је проста реченица проширена.

Птице весело пјевају са грана.

23. У сљедећој реченици подвуци субјекат, а заокружи предикат.

Јелена игра тенис у парку.

24. Означи слово испред тачног одговора.

- а) Субјекат је ријеч која увијек стоји на почетку реченице.
- б) Субјекат је помоћна ријеч у реченици.
- в) Субјекат је ријеч која означава вршиоца радње у реченици.

25. Означи слово испред тачног одговора. У тексту „Милан пјева. Милана трчи у сали. Санке јуре. Тања и Вишња ручају. Они играју фудбал.“, подвучене ријечи су у служби:

- а) предиката
- б) субјекта
- в) објекта
- г) атрибута

26. У сљедећој реченици означи предикат.

Дјечак је стигао на обалу ријеке Саве.

27. Коју службу врше подвучене ријечи у реченици „Мачка се одмара, а пас Жућо трчи без предах.“?

- Означи слово испред тачног одговора.
- а) предиката
 - б) субјекта
 - в) објекта
 - г) атрибута





28.

У тексту „Дува јак вјетар. Зелена трава се повија. Вјетар повија младо дрво.“, одреди службу подвучених ријечи.

Означи слово испред тачног одговора.

- а) предикат
- б) субјект
- в) атрибут
- г) објекат

29.

Из сљедеће реченице издвој групе ријечи које одређују мјесто и вријеме вршења радње.

У суботу смо се, послије ручка, састали у нашој башти и сјели на траву.

Мјесто вршења радње: _____

Вријеме вршења радње: _____

30.

Прочитај сљедећу реченицу, а затим повежи парове према томе коју службу ријеч врши у датој реченици.

Упорни Милош је данас једва ухватио пиле у дворишту.

Субјекат	у дворишту
Предикат	Милош
Мјесто вршења радње	Данас
Вријеме вршења радње	Упорни
Начин вршења радње	је ухватио
Атрибут	Пиле
Објекат	Једва

31.

Прочитај сљедеће реченице, а затим допуни дату тврдњу.

Уплашена дјеца су брзо потрчала у учионицу.

Моја сестра Сања је освојила прво мјесто на турниру.

Данас долази Јованина сестра у посјету.

Подвучене ријечи чине _____ скуп.

32.

У сљедећим реченицама подвучи глаголске додатке, а затим их повежи са одговарајућим прилошким одредбама.

Умјетник слика свако јутро.

Умјетник слика с љубављу.

Умјетник слика у шуми.

прилошка одредба за мјесто

прилошка одредба за вријеме

прилошка одредба за начин





40. Од датих заједничких именица изведи збирне именице.

цвјетови	_____
пилићи	_____
дрво	_____

41. Означи ријеч која не припада датом низу ријечи.

прасад пруже перје камење цвјетови грожђе

42. Наведеном низу именица придружи (препиши на линију) одговарајућу именицу из датог скупа ријечи.

шећер, уље, мед, _____

ормар
флаша вода

43. Означи слово испред реченице у којој је именица написана у множини.

а) Моја другарица Сара у недјељу слави рођендан.
б) Петар пише састав о прољећу.
в) Гледаоци су нестрпљиво ишчекивали филм.

44. Поред тачне тврдње у квадратић упиши слово Т, а поред нетачне Н.

Тврдња:

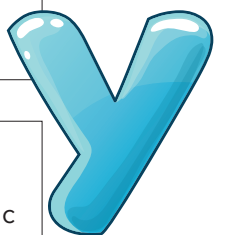
АВИОНИ – мушки род, једнина	<input type="checkbox"/>	ЛУТКЕ – женски род, множина	<input type="checkbox"/>
КЊИГА – женски род, једнина	<input type="checkbox"/>	ДРВЕЋЕ – средњи род, једнина	<input type="checkbox"/>

45. У датом низу ријечи означи заједничку именицу.

злато балерина Марина ићи бисерна

46. У датом низу ријечи означи градивну именицу.

небо шећер трчати Мила Бијељина нос





47. У датом низу ријечи означи збирне именице.

кестенови гранап илићи камење перо жбун

48. У датом низу ријечи пронађи и означи ријеч која је уљез.

бакар златна сребро жељезо олово угаљ

49. Дате именице разврстај у одговарајуће колоне у табели.

овца, вуна, Мањача, јагњад			
Властита	Заједничка	Градивна	Збирна

50. У реченици „Бакини пилићи и прасад су моје омиљене домаће животиње.“, пронађи и разврстај збирне и заједничке именице.

Збирне именице: _____ Заједничке именице: _____

51. У реченици „У његовим тужним очима огледао се сав његов живот.“, одреди врсту подвученог придјева.

Означи слово испред тачног одговора.

а) описни б) присвојни в) градивни

52. Од датих именица изведи градивне придјеве.

сребро _____ кожа _____ стакло _____

53. Од датих именица изведи описне придјеве.

љепота _____ срећа _____ правда _____



К

А

61. На линијама напиши одговарајуће замјенице.

_____ смо играли кошарку, _____ су прескакале дугу вијачу.

62. У датом тексту означи личне замјенице за множину.

Гдје је она?
Ми се увијек налазимо испред школе прије тренинга.
Да ли ћете ви доћи на вријеме?

63. У датој реченици означи личну замјеницу за друго лице једнине.

Ја сам написао нову причу, а ти?

64. Прочитај загонетку и у њој означи личне замјенице.

Ти сједиш и она сједи, ти стојиш и она стоји и никако тебе се не боји, већ те у стопу прати.

65. У датим реченицама означи личне замјенице и одреди им лице и број, а затим попуни табелу.

Она и ја учимо, а оне се играју луткама. Ви ћете играти кошарку, а они фудбал.

Замјенице	Лице	Број

66. Одреди врсту подвучених ријечи у реченици „Ви сте написали одличну књигу, а ми смо је одмах прочитали.“

Означи слово испред тачног одговора. Подвучене ријечи у реченици су:

а) придјев
б) глагол

в) именица
г) замјеница

67. Препиши сљедеће реченице тако да умјесто властите именице употребиш одговарајућу личну замјеницу.

Лука је направио брод од дрвета. Ивана је направила кућицу од картона.

68.

У датој реченици употреби одговарајући облик личне замјенице.

Дођи сутра код _____. Код _____ је моја књига. Донеси је.
(ја) (ти)

69.

Сљедеће реченице допуни одговарајућим облицима личне замјенице ТИ.

_____ си мој најбољи пријатељ. Са _____ се најљепше игра.
Од _____ сам научио како се може бити добар пријатељ.

70.

Пажљиво прочитај дати текст а затим га напиши у другом лицу јединине женског рода.

Они су први пут гледали документарни филм о Старим Словенима. Били су очарани начином њиховог живота. Сутрадан су свима причали занимљивости о животу Старих Словена.

71.

У сљедећем тексту означи све облике замјенице ВИ која је у обраћању другој особи употребљена из поштовања.

ДРАГА УЧИТЕЉИЦЕ, ВАШИ ЂАЦИ ВАС ПОЗИВАЈУ ДА ДОЂЕТЕ НА ПРОСЛАВУ МАТУРЕ. РАДО СЕ СЈЕЋАМО ЛИЈЕПИХ ДАНА ПРОВЕДЕНИХ СА ВАМА. НАМА СТЕ ВИ МНОГО ПОМОГЛИ. ЗАТО ЖЕЛИМО ДА УВИЈЕК БУДЕТЕ УЗ НАС.

72.

У датом тексту означи реченице у којима су употребљене личне замјенице као субјекат.

Јована је отишла на тренинг. Она сутра учествује на турниру у шаху. Стефан је најбољи шахиста у одјељењу. Ја најбоље пјевам, а Мирко и Жарко већ пет година свирају гитару.

73.

У сљедећој реченици означи личну замјеницу.

Ти ми боље знаш какав је вук, а?

В



74. Одреди врсту подвучених ријечи у реченици „Велике црвене јабуке су у чинији на кухињском столу.“

Означи слово испред тачног одговора. Подвучене ријечи у реченици су:.

- а) именице
- б) придејеви

- в) глаголи
- г) замјенице

75. У сљедећој реченици означи придеје.

Освануо је сунчан прољетни дан.

76. У баснама су животиње приказане са људским особинама. Повежи линијама дате животиње са особинама које их у баснама најчеће описују.

зец	Умиљата
пас	Вриједна
мачка	Плашљив
лисица	Вјеран
пчела	Лукава

77. У датом тексту подвучени су придејеви. Разврстај их и правилно напиши.

На лијевчанским пољима њише се кукуруз. Јованов стриц вози стари трактор. Бака му је спремила погачу и завила у ланену крпу.

- а) присвојни _____
- б) описни _____
- в) градивни _____

78. Означи слово испред реченице која садржи два градивна придејева.

- а) Стара дрвена врата отвара бакин кључ.
- б) Мирков брат пије млијеко.
- в) Дједов сребрни сат је у шареној пластичној кутији.



79. Од сљедећих именица изведи описне придеје женског рода.

висина _____ храброст _____ снага _____

80. У сљедећим скуповима ријечи од истакнуте именице изведи присвојни придејев.

врх планине _____ врх дани зиме _____ дани
лист храста _____ лист вода са извора _____ вода

Б



81.

Од датих властитих именица изведи одговарајуће присвојне придјеве а затим допуни сљедеће реченице.

Фудбалску утакмицу на _____ стадиону гледало је преко пет хиљада гледалаца. (Добој)

Тамо смо срели _____ тату и _____ стрица. (Марко) (Вера)

82.

Од наведених именица изведи градивне придјеве женског рода.

злато _____ гума _____ свила _____

83.

У датој реченици подвуци придјеве и одреди којој врсти припадају. Попуни табелу.

Сребрна наруквица краси малу Даничину руку.

Придјев	Врста

84.

Попуни табелу тако што ћеш одредити и написати род и број датих именица и придјева.

	Род	Број
плава хаљина		
керамичке плочице		
дрвени мостови		

85.

Линијом spoј скупове ријечи са одговарајућим градивним придјевом.

столица од дрвета свилена
ваза од кристала пластична
марама од свиле дрвена
кутија од пластике кристална

86.

У реченици „На сеоском вашару купили смо Милошевом млађем брату шећерну вуну и стаклене кликере.“, одреди којој врсти припадају подвучени придјеви.

Означи слово испред тачног одговора.

а) описни б) градивни в) присвојни

87.

Означи слово испред реченице у којој је глагол написан у садашњем времену.

- а) Сутра ћу ићи у биоскоп.
- б) Марко ће шетати градом.
- в) Отац узима једну гранчицу јабуковог цвијета.
- г) Јован ће путовати авионом.



88. У сљедећој реченици означи прилошку одредбу за мјесто.

Јутрос су двије дјевојчице узбуђено кренуле у школу.

89. Означи слово испред ријечи која има исто значење као подвучена ријеч у датој реченици.

Били смо боси, полуголи, раздрљени, али смо удисали најчистије честице развигора, и тршава коса нам је мирисала на изникле траве, и буљаве очи су нам биле пуне жеравица.

- а) најжежена
б) разбарушена
в) ћелава
г) скромна

90. Одреди врсту подвучене ријечи у реченици „Мирјана је нацртала три цртежа.“

Означи слово испред тачног одговора. Подвучена ријеч у реченици је:

- а) именица
б) број
в) придјев
г) глагол

91. У сљедећој реченици дате бројеве напиши ријечима.

Бака Стана има _____ година, а дјед Мирко је _____ године старији.
(68) (3)

92. Ријечима напиши дате бројеве. Пази на правопис.

16 _____
605 _____
201 _____
450 _____

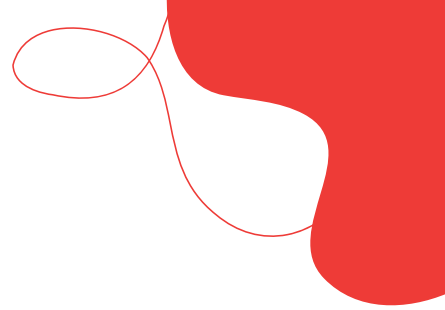
93. У наведеном низу ријечи означи редне бројеве.

један трећи троје први осам једанаести осми

94. Означи слово испред тачно написаног броја 516:

- а) петсто шестест
б) петсто шеснаест
в) петстотина шеснаест
г) петста шеснаест





95. Попуни табелу тако што ћеш разврстати сљедеће бројеве: први, пет, десеторо, седамнаести, осамдесет два и петоро.

Основни бројеви	Редни бројеви	Збирни бројеви

96. Ријечима запиши дате бројеве тако да правилно допуниш реченицу.

Јован Јовановић је пошао у _____ разред, а већ _____ године је у младим извиђачима.
(5.) (2)

97. Означи слово испред тачно написаних реченица.

- а) Маја је на крају 1 полугодишта имала одличан успјех.
- б) У 6. мјесецу ће прославити 10 рођендан.
- в) Позваће своје другаре из 5. разреда на прославу свог рођендана.

98. Означи неправилно написане дате бројеве.

једанаест шеснест милијон девесто дваест

99. Од датих редних бројева изведи збирне бројеве.

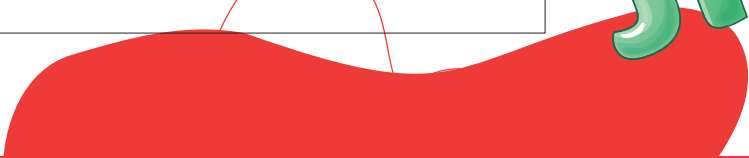
четврти _____ шести _____ други _____

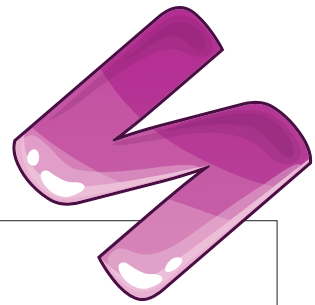
100. За тачну тврдњу означи одговор ДА, а за нетачну НЕ.

Тврдња:	Одговор:
Глаголи су промјенљива врста ријечи.	ДА НЕ
Глаголи имају једину, али немају множину.	ДА НЕ
Глаголи се мијењају по лицима.	ДА НЕ

101. Означи тачан одговор. Ријечи које означавају радњу, стање и збивање су:

- а) именице
- б) замјенице
- в) бројеви
- г) глаголи





102. Од датих именица изведи глаголе.

читање _____ летење _____ писање _____

103. Линијама повежи одговарајуће парове ријечи са лијеве и десне стране.

свитати	Стање
вући	Збивање
спавати	Радња

104. У датој реченици подвуци ријеч која означава радњу у садашњем времену.

Стефан тренира карате, а раније је тренирао фудбал.

105. Означи слово испред реченице у којој је глагол написан у будућем времену.

- а) Татјана одлично свира клавир.
- б) Татјана је одлично свирала клавир.
- в) Татјана ће одлично свирати клавир

106. Дату реченицу препиши тако што ћеш глагол написати у прошлом времену.

Учитељица ће нас водити у Музеј савремене умјетности.

107. Препиши сљедећу реченицу тако што ћеш глаголе који означавају прошло вријеме написати у будућем времену.

Давид је нашао дивље јагоде и поклонио их другарици.

108. Попуни сљедећу табелу тако што ћеш за наведене глаголе одредити и написати глаголско вријеме, лице и број.

Глагол	Глаголско вријеме	Лице и број
цртали су		
сањало је		
сједим		
читају		
пјеваћемо		
писаће		



Е

109. У сљедећем низу прецртај знакове који се не користе приликом писања управног говора.

„“ ? / * ! ,

110. Означи слово испред реченице у којој је подвучен управни говор.

- а) „Била сам на кошаркашкој утакмици“, одговорила је Милијана.
б) Милијана је одговорила: „Била сам на кошаркашкој утакмици.“

111. Означи реченицу која је правилно написана у управном говору.

Да ли ћеш се данас играти, упитала је Марина.
Лана је рекла „Данас немам времена за игру.“
Марина рече: „Данас ћеш да учиш, зар не?“

112. У поље испред сваке реченице, упиши одговарајућу ознаку која означава врсту говора.

УГ - управни говор;

НГ - неуправни говор

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

„Јесте ли сами направили лутке?“ упита Маринко.

Стално је понављала да је прочитала нову књигу.

Лана је рекла: „Прочитала сам нову књигу.“

Рекли су да су сами направили лутке.

113. У кружић, поред сваког текста, упиши одговарајући број који означава књижевну врсту.
Једна књижевна врста је сувишна.

1. народна пјесма 2. брзалица 3. басна 4. пословица 5. загонетка

У срећу се узда луд, а паметан у свој труд.

Шта се сија крај горе зелене?
Да л' је сунце, да л' је мјесечина?
Нит је сунце, нит је мјесечина,
Већ два златна рога од јелена.

Нити шушну,
нити бушну,
А у кућу дође.

Дрвосјеча је цијепао храст клиновима које је од његовог дрвета направио.
Храст рече: „Не срдим се толико на сјекиру која ме цијепа, колико на клинове који су од мене постали.“



В

M

114. Прочитај дати одломак из једног књижевног дјела, а затим означи слово испред тачног одговора.

Одломак:

„О мој синко, Краљевићу Марко,
у свате се иде на весеље,
на кумство се иде по закону,
на војску се иде од невоље:
иди, синко, на цареву војску.“

Наведени одломак узет је из:

- а) лирске пјесме
- б) прозног текста
- в) епске пјесме
- г) драмског текста

115. Прочитај дате одломке из двије народне пјесме а затим одговори на постављено питање.

„Од свију је и већа и љепша
љепотом је коло зачинила,
а висоном коло надвисила ...“

„ ... очи су јој два драга камена,
обрвице с мора пијавице,
сред образа румена ружица ...“

Који је заједнички мотив наведених одломака?

116. На линији испред сваке реченице напиши одговарајући број који означава књижевну врсту:

1. бајка 2. басна 3. пословица 4. пјесма 5. загонетка

- _____ Дуги кљун дуге ноге, храну тражи поред воде.
- _____ Ко рано рани, двије среће граби.
- _____ Срела се на брвну два јарца. Склони се! – викну један.
- _____ Царев син узме буздован и удари змаја у главу.

117. Повежи линијама наведене одломке из пјесама са одговарајућим појмовима.

а) „ ... Мајка Марку стаде бесједити:
„О мој синко, Краљевићу Марко,
остави се, синко, четовања,
јер зло добра донијети неће ...“

б) „ ... Марко оде Новаку ковачу:
„ Куј ми сабљу, Новаче ковачу,
какву ниси прије саковао!“

1. заповијест

2. молба

118. Прочитај дати одломак из књижевног дјела, а затим у табели напиши којој књижевној врсти припада.

Одломак из књижевног дјела

Три сам земље прелазио, и три горе прегазио,
и три мора препловио - док га нисам уловио.
Плавог зеца, чудног зеца,
јединог на свету!

Књижевна врста

119. Шта је басна?

Означи слово испред тачног одговора.

- а) Кратка прича са сретним завршетком.
- б) Кратка прича у којој су биљке и животиње приказане са људским особинама.

120. Повежи линијама дате животиње са особинама које их у баснама најчеће описују.

мрав

зец

лисица

пас

лукав

вјеран

плашљив

вриједан

P



121

Сљедећи текст напиши у облику дијалога.

Ишавши он задуго, дође у један царски двор па уђе у башчу, кад тамо – царска кћи сједи под једним дрветом и плаче. Он јој назове „помоз Бог“ и запита је зашто плаче, а она му одговори да је то дрво, под којим сјеђаше, родило три зелене јабуке, да јој је отац заповиједио да чува, али дође ала испод земље те за три јутра однесе све три јабуке једну по једну, те сад не смије оцу да каже, а отац сазвао сутра силне госте да им покаже шта му је Бог дао. Он јој каже да ућути, он ће јој све три јабуке од але донијети, само да му да двије своје слуге да иду с њим.

Биберче:

Царска кћи:

Биберче:

122

Пажљиво прочитај пјесму, па одреди њен мотив.

Цвете лепши од руже и булке,
Цветале ти трпезе и љуљке!

Песма ти се до неба орила.
Свака чесма љубав жуборила!

Игле везле, а вретена прела.
Комбајн жео, воденица млела.

Хлебови ти нарасли ко брда.
Река млека поплавила крда.

Песници ти цветне венце вили
а војници – воће калемили!



Означи слово испред тачног одговора.

- а) булка
- б) љуљка

- в) завичај
- г) хљеб





123. Пажљиво прочитај сљедеће стихове, а затим одговори на дато питање.

Пшеница боје старог злата,
Пшеница бујних кикица
Као у најљепших дјевојчица.

Са чиме пјесник пореди пшенични клас?

124. Пажљиво прочитај дати текст и одговори на питање: Какве су ласте у овом тексту?

Ласте су птице селице. Оне веома брзо и вјешто саграде гнијезда малим кљуном. Хране се инсектима које веома често ловe у лету. Ласте своје птиће хране у гнијезду све док их не науче да лете.

Означи слово испред тачних одговора.

- а) Ласте су добри летачи.
- б) Ластини птићи се сами хране инсектима.
- в) Ласте се селе у топлије крајеве.
- г) Ласте веома вјешто и брзо својим кљуном граде гнијезда.
- д) Ласте храну налазе у дрвећу.

125. Који облик казивања запажаш у датом тексту?

Чудна је то ријека. Дивља и лијепа. Брза и тек понегдје тиха. Када је сунчано, тече плава, а када се топе сњегови и падају јесење кише, мутна и валовита промиче кроз шљивике и кукурузна поља.

Означи слово испред тачног одговора.

- а) монолог
- б) дијалог
- в) описивање
- г) приповиједање

126. Прочитај и на тексту назначи паузе (малу паузу – једном усправном цртом; дужу – двјема; најдужу – с три).

Текст:

У зимско доба дође цврчак мравима и замоли их да му позајме које зрно жита да не умре од глади. Мрави га упитају: „А шта си љетос радио?“ „Свирао сам“, одговори им цврчак. „Е кад си љетос свирао, а ти сад играј да те глад прође. Хајде, бјежи са наших врата!“





127.

Пажљиво прочитај дате пјесме, а затим их линијом повежи са одговарајућом поруком.

Пјесме:

Стара школа

Ваш сам слуга – Шапће лисац лаву
и понизно пред њим спушта главу,
а кад зеца сретне крај бразде,
виче: „Скидај шешир – испред газде!“

Зечја логика

„Имам оклоп“ – корњача се хвали.
„А ја бодље!“ – јеж ће на то мали.
Зец ће храбри: „У мом селу држе
да је боље кад су ноге – брже...“

Магарећа посла

Магарац се упутио власти.
Тужи зеца због увреде части:
– Славни суде, зец ми углед руши
тврдећ' свуд да имам – дуге уши.

Поруке:

**Хвалисавост нас може учинити
смијешним.**

**Не треба ником указивати на мане
које и сами имамо.**

**Ружно је удварати се моћницима а
надмен бити према слабијим.**

128.

Пажљиво прочитај дати почетак приче. Затим замисли даљи ток догађаја водећи се датим питањима.

Тог јутра сам се нашао у шуми. Све је било у бијелом. Цијеле ноћи је падао снијег. Престао је тек пред зору. Био је дубок. Пртине није било. Тешко сам се кретао кроз дубоки снијег.

Нешто се мицало испод грма. С муком сам се пробијао према грму. Кад сам се приближио, имао сам шта да видим: на снијегу је лежала млада срна. Све четири су јој ноге биле дубоко у снијегу. Због дубоког снијега није могла да иде...

1. Причи одреди наслов.
2. Настави причу тако што ћеш одговорити на сљедећа питања:
 - Шта се даље догађало?
 - Ко је помогао срни?
 - Како се прича завршила?





129.

Пажљиво прочитај сљедећу пјесму. Затим одговори на дата питања.

Возимо се. Покрај пута
разасута
села леже.
Ко потоци после буре
коњи јуре,
лете, беже.
Врх потока и шипрага
топла, блага
вечер пада.
Возимо се. Сања цвеће,
мирис слеће
са ливада.
Гле, сеоске куће беле
као стреле
тек пролете.
Поред пута стабла вита,
шибље, жита
лете, лете.

Гле, почињу и светлаци,
лета знаци
да се пале.
И из магле трепте сиве,
као живе,
звезде мале.
По бескрајном нежном, меком
и далеком
небу пловим.
Насмејани месец блуди
што на људи
личи главу.
Возимо се. Покрај пута
разасута
села леже...
Ко потоци после буре
коњи јуре,
лете, беже.

1. Размисли који би од понуђених наслова најбоље одговарао датој пјесми.
Означи слово испред тачног одговора.

- а) Коњи лете
- б) Сања цвијеће
- в) Вожња
- г) Мјесец блуди

2. Шта је тема ове пјесме?

3. Означи слово испред тачног одговора. Основно осјећање у овој пјесми може се означити као:

- а) нерасположење због дуге и напорне вожње,
- б) одушевљење љепотом природе, гледане из кочије коју вуку брзи коњи,
- в) љутња и умор,
- г) радост и задовољство угодном вожњом кроз села у топло љетње предвечерје.

130.

У сваком пару означи ријеч у којој је правилно употријебљено ИЈЕ или ЈЕ.

дијете - дјете

оцјена - оцијена

побједа - побиједа

131.

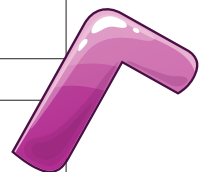
Напиши ијекавски изговор сљедећих ријечи:

млеко _____

месо _____

желео _____

дечак _____





132. Разврстај слjedeће ријечи: разговорљив, разговарам, они и разговор на:

именице _____

придјев _____

глагол _____

замјенице _____

133. Пажљиво прочитај причу „Корњача и зец”, а затим одговори на дата питања.

Корњача и зец

Корњача и зец су се такмичили у брзини. Тако утврде они рок и мјесто, те крену на пут. Знајући да је рођени тркач, зец се није толико бринуо за трку, него леже крај пута и задријема. А корњача, знајући своју спорост, трчала је без предаха. Тако она престигне зеца, који је спавао и добије побједничку награду.

а) Којој књижевној врсти припада овај текст?

б) Напиши особине корњаче у овој причи.

в) Напиши поруку (поуку) ове приче.

134. Пажљиво прочитај текст „Сова Мудролија“, а затим у њему пронађи и подвучи три пословице.

Сова Мудролија

Сваке вечери, чим се смрачи, у Маринкову собу долети сова Мудролија и почне да изговара мудре ријечи. - Ко ради, не боји се глади! Маринко само ћути и чита. Онда сова настави: - Књига је човјеку најбољи друг! А онда се Маринко окрену сови: - А знаш ли ти Мудролијо, да без муке нема науке?

135. Пажљиво прочитај текст „Старо лијино лукавство“, а затим одговори на дата питања.

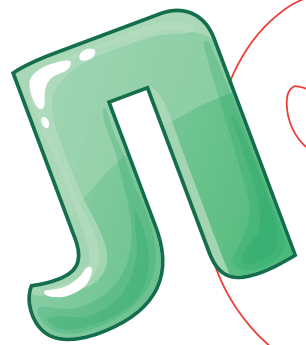
Старо лијино лукавство

Зимус је група ловаца опколила једну лисицу у шумарку. Били су сигурни да им неће умаћи. Један ловац умало да нагази на њу. А она лежи опружена. Мртва. Још топла. Ловци се окупише око ње. Пси је оњушише. Залајаше неколико пута и оставише је. Један ловац се спремао да јој одере крзно. Изненада скочи лија и зачас нестаде у густошћу. Ловци нису стигли да испале ни један метак. Народ каже: не вјеруј ни мртвој лисици.

а) Наведи ликове у овој причи.

б) Гдје се десила радња у овој причи?





136.

Прочитај сљедеће одломке из три књижевна дјела. Поред сваког одломка напиши назив књижевне врсте којој дати текст припада.

АЛЕКСА: (чита) Прољеће је најљепше годишње доба.
Тада све цвјета и људи су радосни... (Улази његова сестра Марија.)
МАРИЈА: Је л' ти то причаш сам са собом?
АЛЕКСА: Не, него читам свој домаћи задатак.

Ево шта се десило једног пролећног дана. Пење се чика Фјодор уз степенице и једе сендвич. Кад, гле – на прозору седи мачак. Велики, огроман пругасти мачак.
Мачак рече чика Фјодору:
-Ти, чика Фјодоре, не једеш сендвич како треба...“

„Немајући ништа
Посебно на уму,
Ево само пешке
Корачам по друму.“

Одговор:

137.

Повежи линијама одговарајуће ријечи сличног значења, као што је започето.

храбрити	марљив
срећан	казивати
вриједан	соколити
журити	радостан
говорити	

138.

Пажљиво прочитај сљедећи текст а затим подвуци онај дио који представља опис.

И они кренуше весело у планину. Небо је било загасито плаво, а напред неба блистало је сунце и обасјавало зелене планинске обронке. Хајди је скакутала тамо-амо и клицала од радости.

139.

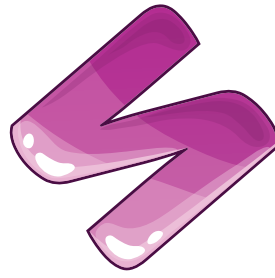
Пажљиво прочитај дати текст па одреди његов главни мотив.

Играла се нека дјевојчица на морској обали, па изгуби златни прстен, који јој је од мајке остао. То се десило у тренутку када је требало да захвати воде у шаке: несташни обалски талас јој је скинуо прстен са руке и однио га у морске дубине. Сирота дјевојчица није знала шта да ради па кроз плач стаде молити талас да јој га врати, али је он већ био отишао са обале у неповрат.

Означи слово испред тачног одговора.

а) море б) прстен в) мајка г) талас





140. Означи слово испред ријечи која има слично значење као подвучена ријеч у реченици „Прво треба да одабереш згодну грану да се гнијездо не сруши кад дуне вјетар.“

- а) лијепу
- б) погодну
- в) дебљу
- г) повећу

141. На основу чега знаш да је неки текст пјесма?

Означи слово испред тачног одговора.

- а) по поступцима главног лика
- б) по мноштву лијепо изабраних ријечи
- в) по строфама и стиховима

142. Строфа садржи више међусобно повезаних стихова.

Означи слово испред тачног одговора.

- а) да
- б) не

143. Пажљиво прочитај сљедеће стихове, а затим закључи како је у њима представљено дрво?

„На граници света дрво спава,
Трчало за сунцем преко трава.
Где је сунце престало и пало
- ту је дрво стало и заспало.
Заспало црно, заспало ... “

Означи слово испред тачног одговора.

- а) Дрво се пореди са сунцем
- б) Дрво има особине човјека
- в) Дрво се описује као велико и жуто
- г) Дрво је олистало у ноћи

144. Која од датих реченица највише одговара писменом задатку у коме је тема „Опис шуме у прољеће“?

Означи слово испред тачног одговора.

- а) Шума је станиште самониклог дрвећа, жбуња, зељастих биљака и животиња.
- б) Обасјана сунчевим зрацима, зелена шума је дријемала у тишини поподнева.
- в) Знам један пропланак у шуми гдје можемо да поставимо шатор и да логорујемо

145. Наведи врсте књижевних дјела.





146. Пажљиво прочитај пјесму „Стара бака“, а затим одговори на постављена питања.

Стара бака

Јован Јовановић Змај

Године су многе, А леђа нејака, Године су тешке- Згурила се бака	Па се онда сместе Испод брсне зове, Па потеку приче Све нове и нове.
---	---

Али ипак воли И пјесму и шалу, Увек има причу За дечицу малу.	Замирише зова Од сунчева зрака - Уживају деца, Ужива и бака.
--	---

Кад је дјеца сретну,
У руку је љубе,
А она се смеши:
- Хвала ти, голубе!

а) Допуни реченицу:

Јован Јовановић Змај у овој пјесми пјева о _____.

б) Које особине баке пјесник истиче?

_____.

в) Препиши ријечи којима пјесник описује физички изглед баке.

_____.

г) Повежи линијама којим редосљедом пјесник у пјесми говори о старој баки.

1. згурила се бака
2. ужива и бака
3. увек има причу
4. уживају деца
5. у руку је љубе

147. Шта је бајка?

148. Допуни сљедећу реченицу.

Поезија је _____.





149. О чему говоре епске пјесме?

150. Означи слово испред реченице у којој нема правописних грешака.

- а) Посљедња клупа у учионици често се назива Магарећом клупом.
- б) Уживао сам док сам читао Ћопићеве „Магареће године“.
- в) Мој тата каже да је мој брат у Магарећим годинама.

151. У сљедећим реченицама означи ријечи које су погрешно написане.

Нови град је познато мјесто у Републици српској.
Млади и стари приједорчани радо одлазе на Козару.

152. У сљедећем тексту означи погрешно написане ријечи, а затим реченицу препиши правилно.

филип станује у улици српских владара, нина је у првомајској улици, а катарина има стан на тргу слободе.

153. На датом тексту исправи погрешно написане ријечи, водећи рачуна о употреби великог слова.

катарина станује у улици Бранка ћопића, а Нина има стан на тргу слободе. Воле да читају књигу „башта сљезове боје“ и часопис Глас српски. Јуче су гледале позоришну представу у народном Позоришту Републике српске.

154. У сљедећој реченици исправи погрешно написане ријечи тако што ћеш је преписати правилно. Води рачуна о употреби великог слова.

Данијел је завршио основну школу „вук стефановић караџић“ у козарској дубици.

155. Напиши пуни назив школе у коју идеш.





156. У сљедећем тексту означи ријечи које треба написати великим почетним словом.

Пошто су нову годину провели у својој кући у улици кестенова, Мајини родитељи одлучили су да божић проведу код баке у семберији. Из источног сарајева повели су и свог пса микија.

157. Правилно препиши сљедећу реченицу.

анита чита часопис „школарац“, а маријана књигу „хајдук станко“.

158. Означи дате ријечи које су правилно написане.

генерација

појени

историа

симпатија

159. Правилно препиши дате реченице притом водећи рачуна о употреби слова ј.

Марко је хтјео бојицама нацртати своју симпатиу.

Он је бијо у генерацији ученика која је на такмичењима прикупила највише појена.

160. У датим реченицама означи ријечи које нису правилно написане.

Који је резултат бијо на крају првог полувремена?

Моји родитељи су људи коима највише вјерујем.

161. У сљедећој реченици означи нетачно написане ријечи. Обрати пажњу на употребу слова ј.

На моим маицама насликани су шарени авијони.

162. У сваком пару означи ријеч која је правилно написана.

био – бијо

библиотека – библијотека

бијоскоп – биоскоп





163. Прецртај погрешно написане датуме.

29. 11. 2016. г.	29. XI. 2016. г.	29. XI 2016. г.	29. 11 2016. г.
------------------	------------------	-----------------	-----------------

164. Сљедеће бројеве напиши ријечима:

30. _____	411 _____
17 _____	15 _____

165. Препиши сљедећу реченицу тако што ћеш глаголе написати у будућем времену.

Марко је нашао ружу и поклонио је другарици.

166. Препиши сљедећу реченицу тако што ћеш подвучени глагог написати у садашњем и у будућем времену.

Кројач Стефан шио јој је дивну хаљину.

167. За наведене тврдње означи одговарајући одговор.

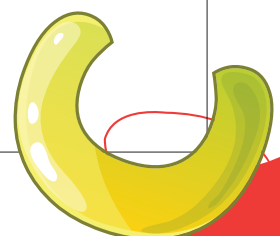
Тврдње:	Одговор:
НЕ се пише спојено с глаголима (нечита, неучи...)	тачно нетачно
НЕ се пише одвојено од именица (не пријатељ, не ред...)	тачно нетачно
НЕ се пише спојено с придјевима (неискрена, невјеран...)	тачно нетачно

168. Напиши правилно сљедећу реченицу.

Дјечакнезнадалијестеилинијесрећан.

169. Означи правилно написану реченицу. Води рачуна о начину писања ријечце ЛИ.

Дали су се обрадовали?
Јесте ли им ви рекли за излет?
Хоће мо ли скоро кренути?



Б

170. У сљедећим реченицама означи нетачно написане ријечи.

Дали су се не радници обрадовали?
Јелена је непливач, јер неумије пливати.
Он је био не искрен према другу.

171. Означи нетачно написане ријечи. Води рачуна о начину писања ријечце НЕ.

непливач	неплива	неће	непознат
не праведан	не зна	несрећа	не знање

172. Допуни сљедеће реченице:

Туђе ријечи написане тачно онако како их је неко изговорио називамо _____
Знаци којима се обиљежава нечији говор зову се _____.

173. За наведене тврдње означи одговарајући одговор.

НЕ се пише спојено са именицама (нерадник, нерад...)	тачно нетачно
НЕ се пише одвојено од придјева (не уредна, не искрена...)	тачно нетачно
НЕ се пише спојено с глаголима (неумије, несхвата...)	тачно нетачно

174. Поред датих ријечи напиши скраћеницу.

година _____
број _____
на примјер _____
професор _____

175. Означи слово испред низа ријечи у којем су придјеви правилно написани. Води рачуна о употреби великог слова.

а) Ољин петров Нишки Њемачки
б) Ољин Петров нишки њемачки
в) Ољин Петров Нишки њемачки

176. Претвори неуправни говор у управни.

Мама је рекла Борису да купи сладолед од чоколаде.

Н

К

177. На крају сваке реченице стави одговарајући реченични знак: . ! ?

Дјеца су посјетила болесног друга
Баш се лијепо проводимо у школи
Не гази траву у школском дворишту
Хоћете ли поново доћи у нашу школу

178. Означи реченицу у којој је употребљен управни говор.

Та птица живи у жбуну и ниско лети. „Не, није грмуша“ осмјехну се планинац. Затим изађе.

179. Дату реченицу напиши у неуправном говору.

„Ја ћу купити чоколаду“, рече Марина.

180. У датим реченицама исказан је управни говор. Означи правилно написану реченицу.

- а) „Донеси ми књигу, рече Јелена Сањи, и новине за тату“.
- б) „Донеси ми књигу“, рече Јелена Сањи, „и новине за тату.“
- в) „Донеси ми књигу“, рече Јелена Сањи, и новине за тату.

181. Допуни сљедећу реченицу.

Лирска пјесма говори о _____

182. Испред сваке исправно написане реченице стави слово Т, испред неисправне слово Н.

- Данас немам времена за игру.
- Не знам ко је крив.
- Је ли смо за вријеме одмора.
- Нисам био јуче у школи.
- Несмијем да се кријем.

183. Глагол ПЈЕВАТИ напиши у перфекту у сва три лица једнине и множине.

ЈЕДНИНА

МНОЖИНА





184. Пажљиво прочитај сљедећи текст, а затим одговори на дато питање.

„Ждребе нагло подиже главу, а прамен беле гриве, који му је висео на челу, залепрша на ветру. Дуги дрхтај пређе преко кратке длаке његовог неокаљаног плашта..., плашта белог као снег, од гриве до репа. Узнемирен и изненађен, коњић је подрхтавао на дугим ногама, в итким као вретена. Али није бежао. Стајао је непомично пред дечаком. Погледи им се среташе. Фолков занесен осмех као да је опчино младу плашљиву животињу. Ждребе је широм отворило своје благе и помало тужне очи!“

Означи слово испред тачног одговора. Наведени текст је одломак из лектире:

- а) „Капетан Џон Пиплфокс“, Душан Радовић
- б) „Бела грива“, Рене Гијо
- в) „Алиса у земљи чуда“, Луис Керол

185. Пажљиво прочитај сљедећи текст, а затим одговори на дата питања.

„... Заљубио сам се у Персу, нашу комшику, јер она ми је била најближа. Перса је била пегава, носила је жуте чарапе и увек су јој биле искривљене штикле на ципелама. Док се нисам заљубио, нисам ни обраћао пажњу на њу, али од часа кад сам се заљубио, изгледала ми је божанствено лепа и довољно ми је било да је видим, ма и издалека, да видим само њене криве штикле, па да се одмах узбудим и похитам јој у сусрет, не бих ли што пре срео осмех на њеноме пегавоме лицу.“

а) Означи слово испред тачног одговора. „Прва љубав“ је одломак из аутобиографије коју је написао:

- а) Бранко Ћопић
- б) Алекса Шантић
- в) Бранислав Нушић

б) У којем лицу је испричана прича „Прва љубав“?

186. Означи слово испред изреке у којој се јавља поређење.

- а) Кад на врби роди грожђе.
- б) Провео се као бос по трњу.
- в) Ко га не зна, скупо би га платио.

187. Који облик казивања запажаш у сљедећем тексту?

„Изнад чамца, над водом, дријемале су у ноћи погнуте врбе и њихова зелена коса спуштала се чак до површине ријеке. Свуда мир и тишина, само Сава једва чујно шумори. Прелијећу облаци и сваки час заклањају Мјесец.“

Означи слово испред тачног одговора.

- а) монолог
- б) дијалог
- в) описивање
- г) приповиједање

188. Од датих ријечи изведи и напиши присвојне придјеве.

Фоча	_____
Бањалука	_____
Зоран	_____
Софија	_____
Нушић	_____
Рашка	_____





189. Напиши ијекавски изговор сљедећих ријечи.

хлеб _____ бело _____ месец

190. Испред сваке исправно написане ријечи упиши слово Т, а испред неисправне слово Н.

- | | |
|-----------------------------------|-------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Чешки | <input type="checkbox"/> Карловачки |
| <input type="checkbox"/> драгичин | <input type="checkbox"/> Маглићев |
| <input type="checkbox"/> Милићев | <input type="checkbox"/> Петров |
| <input type="checkbox"/> добојски | |

191. Попуни табелу тако што ћеш испод дате ријечи написати њихове скраћенице.

ученик	члан	килограм	доктор	улица	центиметар

192. Попуни сљедећу табелу као што је започето.

Ријеч/и	Скраћеница
професор	
и слично	
	итд.
на примјер	

193. Означи слово испред правилно написане реченице.

- а) Лука се игра с лоптом.
- б) Лука се игра лоптом.
- в) Лука се игра са лоптом.



194. Напиши по један примјер за сва три модела управног говора.

1. _____
2. _____
3. _____

195. Означи слово испред ријечи која има слично значење као подвучена ријеч у реченици „Стари мачак куњао је покрај пећи.“

- а) скитао б) дријемао в) ловио

Б

196.

Пажљиво прочитај сљедећу пјесму, а затим одговори на дата питања.

Трешња у цвету
Милован Данојлић

Сва узаврела,
И сва бела;
У њој зузори
Хиљаду пчела.
Зузоре, зузоре
Сложно, живо;
Читају неко
Древно штиво.
У миомирису
Цветнога поља
Хиљаду пчела
Исту реч мрмља.

а) Колико строфа има ова пјесма?

б) Колико свака строфа има стихова?

197.

Пажљиво прочитај сљедећу пјесму и одговори на питање.

Са родом сам рашчистио,

Са родом сам рашчистио
Сазнао сам тајне ствари
Тата ме је измислио
Ал, не мари ал, не мари

Крио сам се у стомаку
Кад сам био сасвим мали
Беше лепо у стомаку
Док ме нису препознали

Отад више мира немам
Стрине ујне ах те жене
Таман хтедох да одремам
Да век мине изнад мене

Са родом сам раскрстио
Разумем се у те ствари
Знам ја добро где сам био
Ал, не мари ал, не мари

Рајко Петров Ного

Дјечак се прави одраслијим него што јест. Који стихови то потврђују?

М



198. У којем лицу и броју су написани подвучени глаголи у реченици „Топи се снијег и расте трава по дворишту – долази прољеће.“?

Означи слово испред тачног одговора.

- а) 2. лице једнине б) 2. лице множине в) 3. лице множине г) 3. лице једнине

199. У сљедећој реченици означи предикат.

Набујали потоци су потопили плодну равницу након обилних киша.

200. У датој реченици, једном линијом подвуци субјекатски, а са двије предикатски скуп ријечи.

Мала сјеница је направила гнијездо на врх дрвета.

201. Реченицу „Јуче нисмо били код тетке у гостима.“, напиши тако да буде упитна у потврдном облику.

202. Од датих ријечи напиши реченице тако да глаголи буду написани у будућем времену.

- а) представа, **ићи**, позориште, поподне, гледати, и, у _____
б) **садити**, наше, код, куће, ружа _____
в) **брати**, слагати, воће, гајба, јесен, на, и, у _____

203. Од сљедећих именица и глагола изведи придјеве.

топлота	_____	причати	_____
дан	_____	обувати се	_____
дјечак	_____	дијелити	_____

204. Сљедеће реченице допуни одговарајућим наведеним глаголима тако да буду написани у прошлом времену.

дријемати, гледати, звонити, ући

Моја другарица Маја _____ дјечији филм.
Њена маца _____ на поду.
_____ звоно на вратима. _____ њена
другарица Тина.





205. Поред сваке исправно написане ријечи упиши слово Т, а поред неисправне слово Н.

- | | |
|------------------------------------|--------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Бугарски | <input type="checkbox"/> Младенов |
| <input type="checkbox"/> маријанин | <input type="checkbox"/> приједорски |
| <input type="checkbox"/> Мотајички | <input type="checkbox"/> Душанов |

206. У датим реченицама означи ријечи у којима је погрешно написана ријечца НЕ, а затим те ријечи напиши правилно.

Рекао је да незна и да неће то радити. _____

Ја неволим не примјерено понашање. _____

Осјећао сам не мир и нелагоду. _____

207. Попуни табелу тако што ћеш разврстати сљедеће глаголе: цртати, кувати, клечати, градити, стајати, мислити, ући, сијевати, свитати, наоблачити се.

Радња	Стање	Збивање

208. У сљедећим реченицама означи присвојне придјеве:

Јесењи дани су кишовити.

Новембарске кише су досадне у градској средини.

Најбоље је бити у топлом дому, гледати наше филмове и пити топли чај.

209. У датом низу ријечи означи глаголе:

пјевати, осмијех, опјеван, описан, осмјехивати се, пише, написан

210. Од датих именица изведи придјеве женског рода.

истина _____ мрак _____

срећа _____ љепота _____

211. Допуни сљедеће реченице тако што ћеш од датих властитих именица извести присвојне придјеве.

Прошли смо кроз _____ насеље. Носили смо _____
 (Добој) (Бањалука)

новине. Поздравили смо _____ и _____ студенте.
 (Београд) (Пожега)

Упознали смо _____ сестру.
 (Марија)





212. Попуни табелу тако што ћеш из датих реченица издвојити (написати) субјекат и предикат.

Реченице	Субјекат	Предикат
Мала Маша носи маци млијеко.		
На игралишту дјечаци играју фудбал.		

213. На крају датих реченица напиши одговарајући знак интерпункције, а затим одреди њихово значење и облик.

Реченице	Значење	Облик
Ирина, не долази		
Маја је у школи		
Лука, зашто касниш		

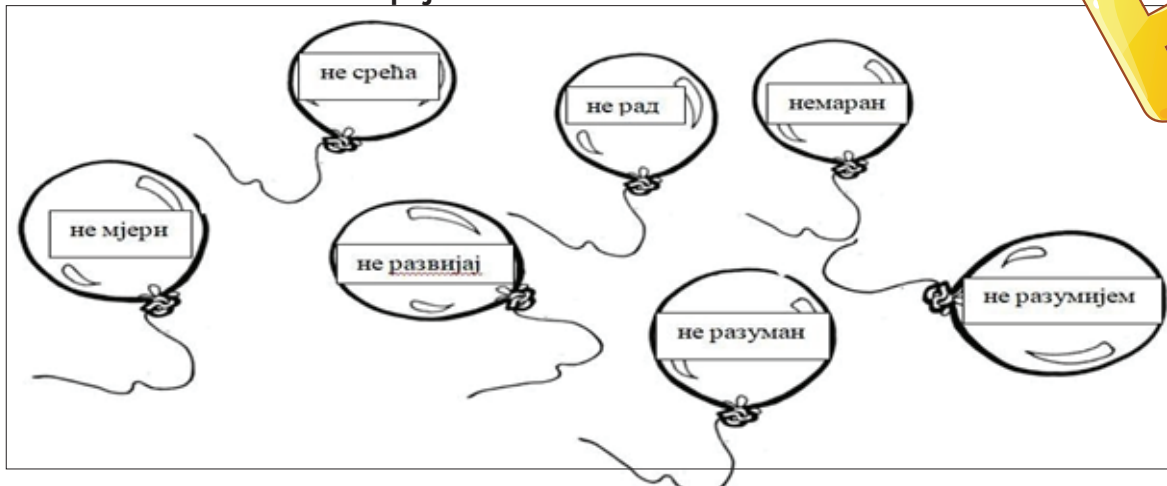
214. Дате потврдне реченице напиши у одричном облику.

Сва дјеца воле да се играју у парку. _____
Ја волим јести чоколаду! _____
Требаш ли ти писати задаћу? _____

215. Означи слово испред правилно написане реченице.

- а) Љетос смо били на Јадранском Мору у Херцег Новом, у Црној гори.
- б) Љетос смо били на Јадранском мору у Херцег Новом, у Црној Гори.
- в) Љетос смо били на Јадранском мору у Херцег Новом, у Црној гори.

216. Означи нетачно написане ријечи.



Н

217. У датом тексту пронађи и разврстај именице, глаголе и придјеве.

Лијепе боје јесени замијенила су хладна, магловита, децембарска јутра. Густе, сиви облаци су споро напуштале мало село. Врапци су били у сеоском дворишту. Мали, црвени носићи су приљубљени уз прозорско стакло. Мамине, вриједне руке мијесиле су хљеб. Ужурбани тата је чистоио двориште брезовом метлом.

именице _____

глаголи _____

придјеви _____

218. Пронађи и означи описне придјеве.

дрвена	уморан	лијепа	фочански
Мишина	црна	добра	вунено

219. Напиши изјавну реченицу која ће да садржи ријечи небо и звијезде, као и најмање три придјева.

220. Дате ријечи напиши ијекавским изговором.

оцена	_____	дете	_____
веровати	_____	вредан	_____

221. Поред датих ријечи напиши ријечи супротног значења.

гладан	_____	лако	_____
брз	_____	низак	_____

222. У реченици „На пољима широм наше домовине сазријева жути јечам.“, одреди а затим напиши:

субјекат	_____	додатак субјекту	_____
предикат	_____	додатак предикату	_____

К

Л

М

223. Од заједничких именица изведи присвојне придјеве.

Заједничка именица	Присвојни придјев
длака пса	_____ длака
вода са минералима	_____ вода
грива коња	_____ грива

224. У реченици „Брзо пред мојим очима искрсну везан и брашњав дјед Симо.“, одреди и напиши:

Атрибут	_____
Субјекат	_____
Предикат	_____
Прилошке одредбе	_____

225. Означи слово испред правилно написане реченице.

- а) Волим јести лесковачки роштиљ из лакташке ћевабџинице.
- б) Волим јести лесковачки роштиљ из Лакташке ћевабџинице.
- в) Волим јести Лесковачки роштиљ из Лакташке ћевабџинице

226. Реченице: „Хладан као стијена. Окидио се као гора листом.

Заруменио се као јабука.“, представљају:

- Означи тачан одговор.
- а) народне пословице
 - б) народне изреке
 - в) народна поређења

227. Пажљиво прочитај почетне стихове пјесме „Јетрвица адамско колено“, па одговори на постављено питање.

Јетрвица адамско колено
„Храни мајка два нејака сина
У зле дане, у године гладне,
кад је била понајскупља храна:
ока брашна тридест динара...“

Какав је овај текст? Означи тачан одговор.

- а) лирски
- б) епски
- в) драмски

Означи слово испред имена писца на кога се односе сљедеће реченице:

228. Био је изузетно даровит писац који је дјечи поклонико бројне романе, збирке и пјесме.

Многе генерације одрасле су уз његове књиге као што су: „Јежева кућица“, „Магареће године“, „Доживљаји мачка Тоше“, „Орлови рано лете“ итд.

- а) Душан Радовић
- б) Добрица Ерић
- в) Војислав Илић
- г) Бранко Ћопић



229. У следећем низу, означи ријечи у којима слово Р има улогу самогласника.

ракија, породилиште, загрљај, урадити, брвнара, бојлер, трње, брига, завршити

230. Напиши пет једносложних ријечи.

231. Напиши пет ријечи које су састављене од два слова.

232. Напиши реченицу у којој ће предикат бити на почетку, а субјекат на крају реченице:

233. Напиши реченице у којима ће ријеч „брзо“ имати службу:

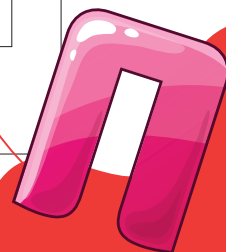
а) атрибута _____

б) предиката _____

в) прилошке одредбе за начин _____

234. Дате глаголе напиши у одговарајућем лицу и броју.

Глагол	2. лице једнине	1. лице множине	3. лице множине
лупати			
пећи			
користити			
вући			





235. У датом низу, прецртај ријеч која се по врсти разликује од осталих.

вода, море, острво, слано, талас, пливач, чамац

236. У датим реченицама означи све глаголске додатке и правилно их упиши у табелу.

- а) Сваког петка идемо у библиотеку.
- б) Уплашени мачак се спретно попео на таван.
- в) Данас смо срели друга код пекаре.
- г) Вријеме је споро пролазило.
- д) Јутрос су ласте весело дочекале прољеће.

Прилошка одредба за мјесто	Прилошка одредба за вријеме	Прилошка одредба за начин

237. Одреди и правилно напиши род и број датих придјева.

Придјев	Род	Број
Звјездано (небо)		
Уплашена (животиња)		
Мудре (сове)		
Насликан (врт)		

238. Од датих именица изведи глаголе и придјеве.

Именица	Глагол	Придјев
Планина	_____	_____
Висина	_____	_____
Смијех	_____	_____

239. Поштујући правила о слагању именица и придјева, правилно препиши сљедећи текст.

Марљиве ученик чита занимљиве књигу коју је узео из школских библиотеке.
Он је радознале читалац. У његовим соби је такође много интересантну књига.





240. Пажљиво прочитај сљедећи текст, а затим пронађи и разврстај придјеве.

Драганина неуредна луткица је стајала на горњој старој полици. Пажљиво ју је узела и умила јој пошарано лице. Маминим чешљем је луткици направила модерну фризуру. Обукла јој је шарену хаљину и бијели сако. На ноге јој је обула црвене ципелице. Драгана се радовала што је лутка постала попут сестриних дугокосих барбика.

Придјеве у мушком роду: _____

Придјеве у средњем роду: _____

Придјеве у женском роду: _____

241. Поред сваке дате ријечи напиши по двије ријечи различитог облика, а истог или сличног значења.

Чинија	_____	_____
Срећан	_____	_____
Причати	_____	_____
Марљив	_____	_____
Кућа	_____	_____
Паметан	_____	_____

242. Поред датих ријечи напиши њихово умањено значење.

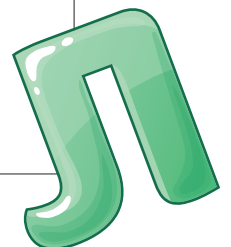
Пити	_____	Гристи	_____
Глодати	_____	Шетати	_____
Скакати	_____	Дријемати	_____

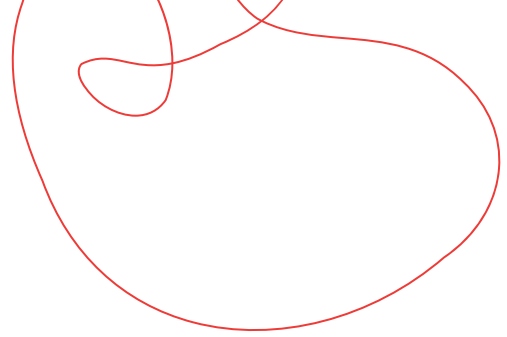
243. Поред сваке наведене именице напиши одговарајући глагол тако да појам означен именицом добије људску особину (нпр. дрво - се огледа).

Шума	_____	Сунце	_____
Трава	_____	Облак	_____
Ријека	_____	Јабука	_____

244. Означи слова испред назива народне бајке.

- | | |
|-----------------------|------------------------------|
| а) Башта сљезове боје | д) Крепао катао |
| б) Биберче | ђ) У цара Тројана козије уши |
| в) Теслин мачак | е) Приче из давнина |
| г) Босоноги и небо | |





245. Поред наведене народне умотворине напиши о којој књижевној врсти је ријеч.

- а) Миш уз пушку, миш низ пушку. _____
- б) Црвен јарац по кошари скаче. _____
- в) На врх брда врба мрда. _____
- г) Ко другом јаму копа, сам у њу упада. _____
- д) Бијеле коке испод стрехе вире. _____
- ђ) Лијепа ријеч и гвоздена врата отвара. _____

246. Повежи линијама име писца и назив његовог дјела.

Војислав Илић	Вожња
Алекса Шантић	Шаренка
Десанка Максимовић	Први снег
Исидора Секулић	Позно јесење јутро
Скендер Куленовић	Неретва

247. Пажљиво прочитај сљедећи текст, а затим одговори на питања.

Бака Мила има два сина, Андрију и Жељка. Старији син је Андрија. Она има и троје унучади: Јелену, Јовану и Миодрага. Андрија има двије ћерке. Жељко је ожењен Бранком.

- а) Како се зову Андријине кћерке? _____
- б) Како се зове Миодрагов тата? _____
- в) Колико дјеце има Миодрагов тата? _____
- г) Шта је Бранка Јелени? _____



249. Од датих именица изведи и напиши присвојне придјеве у мушком роду.

вук _____	мачка _____
Шумадија _____	историја _____
Америка _____	Бања Лука _____

250. Дате су именице мушког рода. Од њих изведи и напиши именице женског рода.

сликар _____	учитељ _____
умјетник _____	ветеринар _____
пјесник _____	зубар _____



251. У сљедећим низовима ријечи пронађи уљеза и означи га:

- а) наставница, играчица, тратинчица, продавачица
- б) кућа, пас, мачка, јеж
- в) јабука, лубеница, корпа, грожђе

252. Пажљиво прочитај дате реченице и закључи у којој од њих сви наведени глаголи означавају садашње вријеме. Означи слово испред тачног одговора.

- а) „Птица је дуго цвркулала, а ми смо занесено слушали“, причао ми је брат.
- б) „Дјед се храни рибом коју тетка припрема на безброј начина“, каже моја мама.
- в) „Да пробамо поново! Сигурно је гладна, доћи ће!“, предложио сам ја.
- г) „Бацићу још једанпут, за тебе! Мораће да загризе!“, рече ми дјед.

253. У датом низу израза, означи оне који одговарају смислу подвучених ријечи у реченици „Таман је хтио да батали ту дебелу књигу, јер је у њој било мало слика, али му око запне за страницу на којој су биле насликане разне птице.“

- | | | |
|---------------|---------------|-------------|
| запазио је, | поцијепао је, | засузио је, |
| прескочио је, | учио је, | окренуо је |

254. Сљедећи текст напиши у облику дијалога.

Пјесник је упитао дјечака и дјевојчицу да ли су знали да су се Мјесец и Сунце посвађали. Дјечак и дјевојчица су га зачуђено упитали шта је рекао. Он им је поновио да се Сунце посвађало са Мјесецом.

Пјесник: _____

Дјечак и дјевојчица: _____

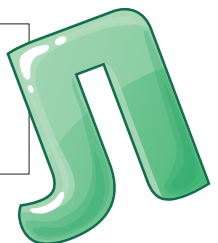
Пјесник: _____

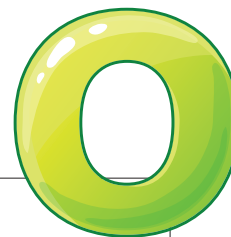
255. У сљедећем тексту допиши или уметни слово (глас) Х тамо гдје недостаје.

Стадо испод _____ раста да мало оданем, а кад се одмори скочи и увати јести љеб тако да нисам могао преданути.

256. У сљедећим реченицама именице подвучи једном, глаголе двјема а придјеве вијугавом линијом.

Кроз плаве облаке је загрмјело и муња је сјевнула преко великих крошњи дрвећа. Несташна и пјегава дјевојчица је заспала на великом плавом тепиху.





257. Напиши ијекавски изговор сљедећих ријечи:

река _____ петлић _____
лек _____ хлеб _____
црево _____

258. Препиши дату реченицу тако да подвучене ријечи буду написане у множини.

Прије неки дан из даљине је долетјела рода.

259. Препиши наведену реченицу тако да подвучене ријечи буду написане у једнини.

На зиду су и даље висиле слике.

260. Попуни табелу као што је започето.

Именица	Глагол
разговор	разговарати
	причати
игра	
	мислити
пролаз	

261. На основу наведених бројева изведи и напиши по једну именицу.

десет _____
два _____
сто _____

262. Од подвучене именице, у првој реченици, изведи придјев и допуни наредну реченицу.

Људи су имали срце од камена.

Људи су имали _____ срце.





263. Од сљедећих именица изведи и напиши описне придјеве.

влага	_____	брдо	_____
мирис	_____	разум	_____
прашина	_____	киша	_____

264. Напиши одричне облике датих рјечи.

чистоћа	_____	частан	_____
хоћу	_____	људи	_____
зрео	_____	знам	_____

265. Напиши супротно значење датих ријечи, притом водећи рачуна о начину писања ријечце НЕ.

волим	_____	радник	_____
укус	_____	успјех	_____
вјера	_____	плеше	_____

266. Одреди службу ријечи у реченици „Плавокоси дјечак се играо јутрос у дворишту.“

Плавокоси	_____	јутрос	_____
дјечак	_____	у дворишту	_____
се играо	_____		

267. Пажљиво прочитај сљедећу реченицу, а затим допуни одговор.

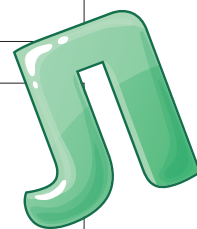
Зашто Ана није дошла у позориште?
Ова реченица по значењу је _____,
по облику је _____,
а по саставу је _____.

268. Кад Марко каже да је Филип увијек говорио ни по бабу ни по стричевима, то значи да је говорио:

Означи слово испред тачног одговора.

а) увјерљиво	в) пристојно
б) правично	г) занимљиво

269. Прочитали сте роман за дјецу у којем се говори о великом пријатељству између дјечака и ждребета. Напиши назив и име аутора тог романа.





270. Споји линијама назив датог дјела и име његовог писца.

Храбар дјечак“	Драган Кулиџан
„Сликарка зима“	Њемачка народна бајка
„Априлове шале“	Ахмет Хромаџић
„Три лептира“	Алекса Микић
„Песма за мамине очи“	Бранко Ћопић
„Ледена гора“	Мира Алечковић
„Месечев гост“	Десанка Максимовић
„Кад би мени дали“	Мирослав Антић
„Кад сам био велики“	Љубивоје Ршумовић
„Једног дана“	Брана Црнчевић

271. Означи број испред тачног одговора. „У цара Тројана козије уши“ је:

1. народна басна
2. народна пјесма
3. народна бајка

272. У којој врсти филма глумци не говоре?

273. Наведи врсте филма:

274. Наведи карактеристике играног филма?



275. Наведи карактеристике нијемог филма?

276. Допуни сљедећу реченицу.

Филм у којем су ликови нацртани зове се _____

277. Објасни основне разлике између филма и позоришта.



ЛИТЕРАТУРА

Агенција за предшколско, основно и средње образовање (2012). Стандарди ученичких постигнућа. *Босански/хрватски/српски језик - III разред*. Сарајево: Савјет министара, Аутор.

Вучковић, М. (1993). *Методика наставе српског језика и књижевности у млађим разредима основне школе за студенте Педагошке академије. (треће, преуређено издање)*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Гајић, М. (2009). Оцјењивање засновано на исходима учења. *Настава, научни, стручни и информативни часопис бр. 1-2*, стр. 287-292.

Гојков, Г. (2003). Докимологија. [Електронска верзија]. *Приручник*. (друго, измијењено издање). Вршац: Виша школа за образовање васпитача. Преузето 07.05.2012, са сајта http://issuu.com/ema_/docs/dokimologija

Жежељ - Ралић, Р. (2008). *О језику - српски језик за четврти разред основне школе*. Београд: Клетт д.о.о.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. (2013). *Збирка задатака из Српског језика, Математике и Природе и друштва за крај првог циклуса обавезног образовања*. Београд: Просветни преглед.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања (н.д). *Тест за ученике 4. разреда основне школе Српски језик*. [Електронска верзија]. Република Србија: Министарство просвете, Аутор. Преузето 25.06.2016, са сајта <https://osboljevac.files.wordpress.com/2012/12/srpski-sve-sveske.pdf>

Јузбашић, М. и Тркуља, Н. (2016). *Контролне вежбе са решењима за четврти разред основне школе прилагођене образовним стандардима*. Београд: Едука д.о.о.

Кадум, Б. С. и Брајковић, Д. (2007). Праћење, провјеравање и оцјењивање ученика у настави [Електронска верзија]. *Методички обзори 2*. Преузето 03.04.2012, са сајта hrcak.srce.hr/file/30415

Ковачевић, М. и Тешановић, Д. (2014). *Српски језик и култура изражавања за 5. разред основне школе*. Источно Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства.

Кораксић, М. и Марковић, Г. (2010). Контролне вежбе из српског језика за четврти разред основне школе. *Пчелица 4*. Чачак: Светлост.

Маринковић, С. (2003). *Методика креативне наставе српског језика и књижевности*. Београд: Креативни центар.

Маринковић, С. и Марковић, С. (2006). *Читанка за четврти разред основне школе*. Београд: Креативни центар.

Маринковић, С. и Марковић, С. (2006). *Забавна граматика за четврти разред основне школе*. Београд: Креативни центар.

Маринковић, С. (2008). *Забавна граматика за четврти разред основне школе*. Београд: Креативни центар.

Марковић, С., Живковић, С., Делић Ј. и Станић, А. (2008). Радни листови за српски језик са задацима различитих ниво тежине. *Језичке школице 4*. Београд: Креативни центар.

Министарство просвјете и културе Републике Српске и Републички педагошки завод Републике Српске. (2014). Наставни план и програм за основу школу. *Српски језик* (стр. 200 – 206). Источно Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства.

Пешикан, М., Јерковић, Ј. и Пижуриц, М. (2014). *Правопис српскога језика*. Нови Сад: Матица српска.

Рикало, М. и Делић, Ј. (2013). Контролне вежбе, српски језик за четврти разред основне школе. *Знам и удем*. Београд: Креативни центар.

Савић, Б., Милатовић, В. и Ђаковић, П. (2013). *Читанка за 5. разред основне школе*. Источно Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства.

Савић, Б., Ђаковић, П. и Милатовић, В. (2013). *Наставни листови из српског језика за 5. разред основне школе*. Источно Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства.

Станковић, И., Милићевић, С. и Медић, С. (2010). *Моја вежбанка – Српски језика за IV разред*. Београд: VICTRIX.

Тодоров, Н., Цветковић, С. и Плавшић, М. (2008). *Трешња у цвету. Читанка за 4. разред основне школе*. Београд: Едука д.о.о.

Тодоров, Н., Зарупски, С. и Кеча, С. (2008). *Радна свеска Српски језик за 4. разред основне школе*. Београд: Едука д.о.о.

Ђук, М. и Петровић - Периц, В. (2009). *Свет маште и знања - читанка за четврти разред основне школе са основним појмовима из књижевности, граматике и правописа*. Београд: Нова школа.

Ђук, М. и Голубовић, Т. (2009). *Провери своје знање – српски језик за четврти разред основне школе*. Београд: Нова школа

Ђук, М., Јефтић, З., Маринковић, М., Стефановић, Г., Милошевић, Б., Витановић, Г. и сарадници (2009). *Контролне вежбе за 4. разред*. Београд: Нова школа

Цветковић, Б. М., и Првуловић, Б. (2008). *Поуке о језику за 4. разред основне школе*. Београд: Едука д.о.о

Шубарић, С., Мишковић, З. и Лукић, И. (2007). *Ријеч по ријеч - радна свеска из матерњег језика за четврти разред деветогодишње основне школе*. Подгорица: Завод за уџбенике и наставна средства.